

Regionale wederkerigheidsafspraken GGz Centraal / Sociaal domein (Regio Eemland)

Versie maart 2026

Aanleiding

Deze wederkerigheidsafspraken zijn gemaakt tussen [GGz Centraal](#), de gemeente Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg en de lokale (wijk)teams in de regio Eemland. Met als doel om enerzijds opname bij GGz Centraal waar mogelijk te voorkomen en anderzijds passende ondersteuning te beiden bij na opname bij GGz Centraal. In dit document zijn de gemaakte afspraken vastgelegd en praktisch toegelicht. De afspraken worden minimaal jaarlijks geëvalueerd en, indien nodig, bijgesteld door GGz Centraal, lokale (wijk)teams en gemeente Amersfoort (mede namens de regiogemeenten).

Wederkerigheid gaat niet alleen over opname en uitstroom, maar ook over preventie en continuïteit van ondersteuning. Deze afspraken maken onderdeel uit van bredere samenwerkingsafspraken binnen het Mentaal gezondheidsnetwerk.

De VNG heeft samen met MIND, de Nederlandse GGZ, Zorgverzekeraars Nederland de [Werkwijze medisch noodzakelijk verblijf](#) beschreven. Deze werkwijzer geeft handvatten voor afbakening met zorg vanuit de ZvW en de Wmo 2015.

Privacy

In het kader van privacy moet de inwoner altijd toestemming geven voor overleg met andere organisaties, zowel voor, tijdens als na een eventuele opname. Overleg vindt bij voorkeur plaats in aanwezigheid van de inwoner. Wanneer de inwoner geen toestemming geeft, kan er geen afstemming plaatsvinden.

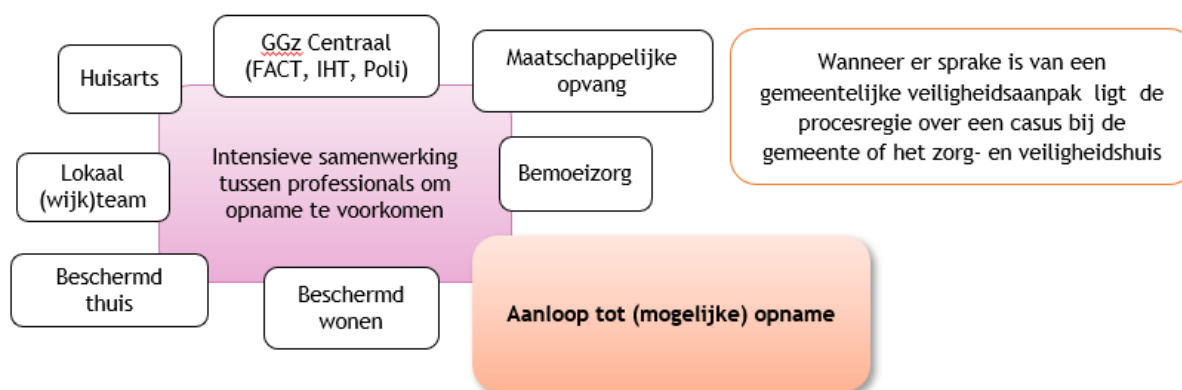
Veiligheidsaanpak

Wanneer een inwoner geïncludeerd is voor een gemeentelijke veiligheidsaanpak, dan heeft het PGA-team van de gemeente de regiefunctie. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer voorafgaand aan de opname sprake is geweest van een incident dat de openbare orde en veiligheid raakt, of wanneer de inwoner valt onder de persoonsgerichte aanpakken: [TopX](#), [PGA](#) volwassenen of woonoverlast of PGA-jeugd (tot 27 jaar).

De procesregie ligt in deze gevallen bij de gemeente (PGA) of bij het Zorg- en veiligheidshuis (TopX). Vanwege veiligheids- of overlastproblematiek is het van belang dat de procesregisseur betrokken is bij de aanloop naar de opname, het verloop ervan en het ontslag. Deze factoren kunnen het traject beïnvloeden, bijvoorbeeld bij opgelegde toezichtvoorwaarden, detentie ontbinding van huurcontract of veiligheidsrisico's bij terugkeer naar eigen woonomgeving.

Bij deze aanpak zijn afspraken over het delen van privacygevoelige vastgelegd in een [privacy convenant](#).

Aanloop tot (mogelijk) opname

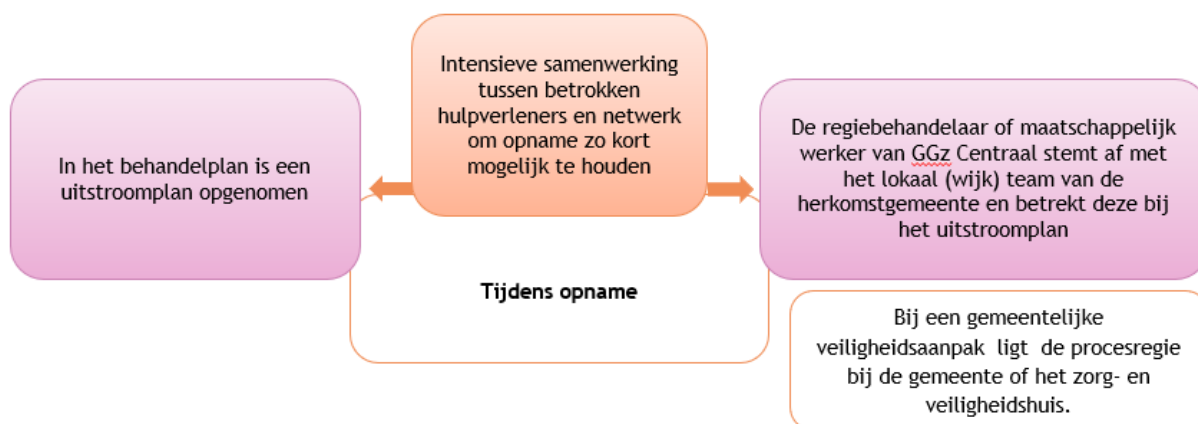

Afspraken bij mogelijke opname

Er wordt altijd ingezet op vroegtijdige en intensieve samenwerking tussen de inwoner en diens netwerk, het lokale (wijk)team, indien betrokken het team Centrale toegang en GGz Centraal, zodat begeleiding en behandeling in de thuissituatie tijdig kunnen worden afgestemd en een opname hiermee zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

- Het lokale (wijk) team intensificeert waar nodig de begeleiding in de thuissituatie, houdt contact met het betrokken netwerk en andere betrokken hulpverleners. Wanneer passend brengt het lokale(wijk) team of andere betrokken hulpverleners het aanbod van het [Herstelnetwerk Eemland](#) onder de aandacht.
- Wanneer de inwoner al in behandeling is bij GGz Centraal, neemt de medewerker van het lokale (wijk) team -met toestemming van de inwoner- contact op met de ambulante behandelaar, zodat deze intensiever betrokken kan worden bij het voorkomen van opname.
- Wanneer een beoordeling voor opname noodzakelijk lijkt, benadert het lokale (wijk) team samen met de inwoner en diens betrokken netwerk de huisarts voor een beoordeling of opname nodig is.
- Wanneer de inwoner beschikt over een crisiskaart of crisissignaleringsplan, dan wordt deze geraadpleegd en gebruikt.
- Wanneer een inwoner die verblijft in een Wmo-voorziening voor begeleid of beschermd wonen wordt opgenomen, informeert de aanbieder het betrokken lokale (wijk) team en/of de [Centrale Toegang](#). De aanbieder blijft, wanneer mogelijk, betrokken bij de inwoner en stemt af over continuïteit van begeleiding en terugkeer naar de woonvoorziening na ontslag.

Tijdens de opname

Afspraken tijdens opname

Wanneer een inwoner wordt opgenomen, maakt de regiebehandelaar in samenspraak met de inwoner en diens betrokken netwerk afspraken die worden vastgelegd in het behandelplan. De regiebehandelaar is tijdens de opname verantwoordelijk voor de uitvoering van de behandeling. Aandachtpunten hierbij zijn:

- De (regie)behandelaar legt in samenspraak met de inwoner en diens netwerk de behandel- en begeleidingsdoelen vast in het behandelplan.
- Vanaf het begin van de opname wordt er structureel aandacht besteed aan de woonsituatie, eventuele schulden, het sociaal netwerk en de werk- en/of dagbestedingssituatie van de inwoner. Het doel hiervan is om tijdig toe te werken naar terugkeer naar huis of naar een andere passende woonplek, zodra opname niet meer nodig is.
- Betrokken partijen (GGz Centraal, het lokale (wijk)team, de inwoner en het netwerk) werken samen en maken heldere afspraken over uitstroom, inclusief de benodigde ondersteuning na ontslag.
- De (regie)behandelaar stemt met de maatschappelijk werker van GGz Centraal af wanneer ondersteuning op leefdoelgebieden nodig is, zoals wonen, financiën en dagbesteding.
- In afstemming met de inwoner en diens naasten neemt de (regie)behandelaar contact op met de betrokken medewerker van het lokale (wijk) team van de gemeente¹ van herkomst van de inwoner, zodat vervolgondersteuning tijdig kan worden georganiseerd.

¹ In bijlage 2 zijn de contactgegevens van de regiogemeenten opgenomen.

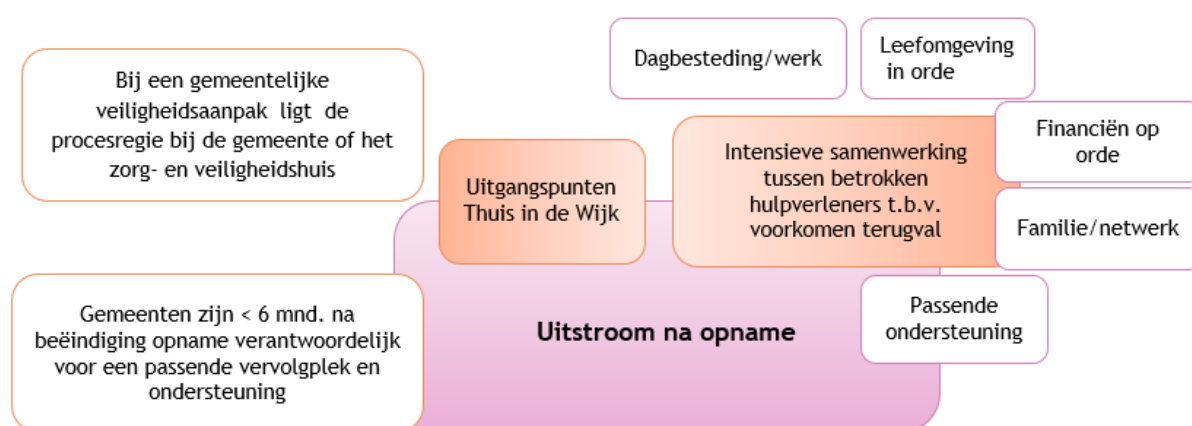
Aandachtspunten tijdens de (gedwongen) opname

- In het behandelplan worden er afspraken vastgelegd over de woonsituatie, netwerk, dagbesteding en eventuele geldproblemen/schulden.
- Wanneer de inwoner een uitkering heeft, zorgt de maatschappelijk werker of casemanager van GGz Centraal ervoor dat de relevante partijen van de gemeente van herkomst worden geïnformeerd over de gewijzigde situatie, bij voorkeur door de inwoner of diens vertegenwoordiger.
 - Amersfoort: De klantmanager bij Sociale zekerheid;
 - Baarn, Bunschoten en Soest: Werk & Inkomen van Eemkracht;
 - Leusden: Werk, uitkering en laag inkomen;
 - Woudenberg: Team Werk & geldzaken van De Kleine Schans.
- Uitgangspunt is dat een inwoner na opname zelfstandig gaat wonen, tenzij betrokken partijen - in samenspraak met de inwoner en netwerk - gezamenlijk vaststellen dat dit, ondanks ondersteuning vanuit Wmo en/of Zvw, niet verantwoord is. Dan wordt afgesproken dat gezocht wordt naar een alternatieve passende woonvorm. Betrokken partijen hierbij zijn: (regie)behandelaar, maatschappelijk werker, medewerker lokale (wijk) team, gemeente van herkomst, en indien van toepassing ook de gemeente van uitstroom.
- Wanneer terugkeer naar de eigen woonsituatie niet mogelijk blijkt, neemt de maatschappelijk werker GGz Centraal contact op met de betrokken ambulante behandelaar² of lokale (wijk) team medewerker om vervolg ondersteuning te organiseren.
- Wanneer er geen lokaal (wijk) team betrokken is, stemt de maatschappelijk werker tijdig met de inwoner af en neemt contact op het betreffende team om de ondersteuning na opname te organiseren.
- Wanneer Beschermd Thuis of eventueel Beschermd wonen de passende vervolgplek lijkt dan schakelt het lokale (wijk)team het team Centrale Toegang in om een passende vervolgplek te onderzoeken.
- Wanneer een inwoner een Wlz indicatie heeft, dan wordt afgestemd met de contactpersoon van het zorgkantoor.

² Dit kan ook een ambulante behandelaar zijn van een ander GGz aanbieder.

- Voor jongeren tot 21 geldt dat zij aangewezen zijn op een woonruimte onder de kwaliteitskortingsgrens om in aanmerking te komen voor huurtoeslag en is de woonruimte in veel gevallen financieel niet haalbaar. Het aanbod van woningen binnen deze prijscategorie is echter zeer beperkt. Voor deze leeftijdscategorie kan een andere vorm van wonen passender zijn. Zie voor mogelijkheden tot zelfstandig wonen per regiogemeente de informatie in de bijlage.
- Wanneer de inwoner wil uitstromen naar een andere gemeente, spreken betrokken gemeente af dit te beoordelen volgens het landelijk Convenant Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen. Daarbij spelen regiobinding en de kans van slagen bij uitstroom een belangrijker rol.
- Door het tekort aan passende en betaalbare woonruimte in de regio betekent een urgentie niet dat een inwoner binnen een half jaar woonruimte krijgt toegewezen. De urgentie daarom zo snel mogelijk worden aangevraagd. Wanneer de inwoner zonder huisvesting kan uitstromen naar zelfstandig wonen, zal moeten worden gezocht naar alternatieve oplossingen.
- Wanneer er een noodzaak is tot uitstroom via een urgentie, volg dan de werkwijze van de verschillende gemeenten:
 - Amersfoort is de werkwijze te vinden op WoningNet;
 - Baarn neem je contact op met: PIT Baarn;
 - Bunschoten kan urgentie aangevraagd worden bij de woonruimte commissie;
 - Leusden is de werkwijze te vinden bij de Urgentiecommissie;
 - Soest is de werkwijze te vinden op Urgentie aanvragen;
 - Woudenberg is de werkwijze te vinden op Urgentie aanvragen.
- De dag- en nachtopvang is geen passende vervolgstap richting herstel na een opname, uitstroom hiernaartoe wordt daarom zoveel mogelijk voorkomen.
- Voor inwoners die uitstromen uit een opname is vaak al bekend welke vorm van wonen passend is, waardoor direct wordt toegewerkt naar deze passende vervolg woonplek.
- De gemeente van herkomst is verantwoordelijk voor tijdige uitstroom, uiterlijk binnen zes maanden na afloop van de opname. Uitgangspunt is uitstroom naar zelfstandige woonruimte. Alleen wanneer de inwoner niet in staat is om zelfstandig te wonen met ondersteuning, kan beschermd wonen een optie zijn.
- De betrokken behandelaar, casemanager of maatschappelijk werker onderhoud contact met de betrokken medewerker van het lokale team rondom terugkeer naar eigen woonruimte of andere passende woonplek.

Uitstroom na opname

Afspraken in de uitstroomfase

- Wanneer na de opname de ambulante behandeling wordt voortgezet, of wanneer tijdens de opname afspraken worden gemaakt over ambulante behandeling na ontslag, dan wordt gewerkt vanuit één gezamenlijk (behandel)plan. De regiebehandelaar van GGz Centraal zorgt ervoor de andere betrokken hulpverleners hierin worden meegenomen. In het (behandel)plan zijn duidelijke afspraken opgenomen over doelen, acties, evaluaties, het signaleringsplan en/of de crisiskaart. Er wordt uitgegaan van positieve gezondheidsbenadering, met als doel het voorkomen van terugval en het herstel te bevorderen.
- Er is een warme overdracht met de inwoner, de regiebehandelaar van GGz Centraal en de ambulante behandelaar of de begeleider van het betrokken lokale (wijk)team die de begeleiding overneemt.
- De inwoner wordt wanneer passend geïnformeerd over de mogelijkheid om contact te hebben met een ervaringsdeskundige en het [Herstelnetwerk Eemland](#).
- Wanneer er tijdens de behandeling of opname geen crisiskaart is opgesteld is dan kan de inwoner afhankelijk van zijn woonplaats contact opnemen met:
 - Voor gemeente Amersfoort bij [Indebuurt033](#)
 - Voor gemeente Baarn bij [het Lokaal team Baarn](#)
 - Voor gemeente Bunschoten bij [Het Sociaal team](#)
 - Voor gemeente Soest bij [MEE](#).

- De preventieve levensstructuur (inkomen, dagbesteding, netwerk, etc.) in de buurt waar de inwoner gaat wonen is al zoveel mogelijk ingericht.
- Betrokken hulpverleners maken met de inwoner afspraken over het signaleren en opvolgen van signalen van terugval.
- Voor gemeente Amersfoort zie hiervoor ook de afspraken 'Thuis in de Wijk';. Voor de anderen gemeenten zijn hierover momenteel nog geen lokale afspraken.

Verblijf met rechtvaardigheidsgrond

Wanneer de inwoner klaar is voor ontslag na opname en er is geen passende vervolgplek beschikbaar is, kan de maatschappelijk werker van GGZ Centraal dit melden in de LMNV-checklist van de zorgverzekeraar (LMNV: langdurig medisch noodzakelijk verblijf, optie: *Uitstroom wordt belemmerd voor wachtlijst binnen de Wmo*). Hiermee wordt de VMR-vergoeding voor verblijf in gang gezet. Dit is een tijdelijke oplossing.

In verband met wettelijke termijnen voor gemeenten vergoeden zorgverzekeraars voor een periode van maximaal 6 maanden de VMR³ dagen (Verblijf met rechtvaardigheidsgrond - VMR).

Nadat de vergoeding van VMR-dagen door verzekeraars stopt, zijn gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren en financieren van een kwalitatief passende overbruggingsopvang voor de inwoner. De zorgverzekeraar blijft uiteraard verantwoordelijk voor de ambulante GGZ-behandeling wanneer deze na opname noodzakelijk is.

Wanneer na 5 maanden nog geen passende plek is voor de inwoner dan informeert het betreffende lokale (wijk)team de [Gemeente Amersfoort](#) over de betreffende casus. Wanneer er na 6 maanden nog geen vervolgplek is dan neemt de betrokken medewerker van het lokale (wijk)team contact op met het [coördinatieteam Amersfoort](#) voor het aanvragen van een BDVO (Bijzondere dienstverleningsovereenkomst). Met deze BDVO kunnen de kosten voor de tijdelijke overbruggingsplek gefinancierd worden door de gemeente.

Afspraken om de uitgangspunten te realiseren

Regionaal zijn er afspraken gemaakt om de wachtlijsten Beschermd Wonen te beperken. De gemeenten, Centrale toegang en gecontracteerde aanbieders Beschermd Wonen spannen zich hiervoor in.

³ In 2018 is er in samenwerking met GGZ Nederland, MIND, Zorgverzekeraars Nederland en de VNG de [Werkwijzer Medisch noodzakelijk verblijf ggz \(vng.nl\)](#) gemaakt waarin uitleg gegeven wordt over Medisch noodzakelijk verblijf (MNV) en verblijf met rechtvaardigheidsgrond (VMR).

Wanneer de samenwerkende partijen afspraken niet na komen kan dit landelijke opgeschaald worden via [de Nederlandse ggz](#) of [de VNG](#).
Wanneer er een klacht is kan deze ingediend worden bij [de Nationale Ombudsman](#).

Deze afspraken zijn tot stand gekomen i.s.m.:
GGz Centraal regio Eemland, lokale teams en gemeenten uit de regio Eemland

Bijlage 1

Regionale afspraken over terugkeer naar gemeente van herkomst

Uitgangspunten

1. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van zijn eigen inwoners, ook als deze vanwege zorg of opvang tijdelijk elders in de regio hebben gewoond. Hiermee wordt aangesloten bij de eerder vastgestelde uitgangspunten uit de regiovisies Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Jeugd. Hierin is afgesproken dat elke gemeente verantwoordelijk is en blijft voor de eigen inwoners.
2. De huisvesting van personen zonder vaste woon- of verblijfplaats die na tijdelijk verblijf zelfstandig gaan wonen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de regiogemeenten waarbij gestreefd wordt naar een eerlijke verdeling tussen de gemeenten.

Afspraken

1. Na tijdelijk verblijf (jeugdzorg, maatschappelijke opvang, begeleid of beschermd wonen) gaan mensen terug naar de gemeente van regie/herkomst;
2. Tenzij er redenen zijn waardoor iemand beter vorm kan geven aan een zelfredzaam leven in één van de andere gemeenten die deelnemen aan deze afspraak.
3. Elke gemeente stelt een aantal woningen per jaar beschikbaar, voor maatwerk/uitruil/het huisvesten van personen met een zwervend bestaan.
4. Uitstroom uit een zorgtraject is voorzienbaar. Tijdens het traject wordt gewerkt aan het uitstroomperspectief van de betrokken persoon waarbij een zelfstandige woning niet het uitgangspunt hoeft te zijn.

Ad 1:

De gemeente van regie* /herkomst is de gemeente voorafgaand aan het verblijf waar de persoon in kwestie daadwerkelijk woonde;

Dat wil zeggen:

- Laatste woonplaats voorafgaand aan de aanvraag van een Wmo-traject met verblijf (woonadres volgens het BRP), tenzij dat verblijf in een instelling of bij

*We hanteren de term *gemeente met regie* i.p.v. gemeente van herkomst omdat er op landelijk niveau nog geen knopen zijn doorgehakt over de definitie van de gemeente van herkomst. Om verwarring/ het niet kunnen vergelijken van data te voorkomen, houden we nu een eigen term en definitie aan.

pleegouders betrof (Jeugdwet, zorg of anders). In dat geval de laatste woonplaats voorafgaand aan het traject waar de persoon niet in een instelling verbleef. Tenzij gemeenten voor die casus onderling anders overeenkomen.

- Het betrof geen tijdelijk verblijf bij vrienden, familie of helpend netwerk (dat valt ook onder tijdelijk verblijf).
- Het betrof een woonsituatie met een eigen inkomen/ dagbesteding, sociaal netwerk (met uitzondering van jongeren).

Ad 2:

Bij de overwegingen wordt gekeken naar de gemeente waar de kans op duurzaam herstel voor de persoon het grootst is. (Zwaarwegende) redenen om iemand niet naar gemeente van regie/herkomst te laten terugkeren:

- Traumatische ervaringen die invloed hebben op het functioneren en die gekoppeld zijn aan de gemeente van regie/herkomst.
- Een negatief netwerk in gemeente van regie/herkomst wat de kans op terugval (te) groot maakt.
- Steunend netwerk (dit moet onderbouwd kunnen worden met feiten, ‘een tante in Leusden’ is geen onderbouwd steunend netwerk) in een andere gemeente.
- Stabiel(e) Dagbesteding/ werk in een andere gemeente dan de herkomstgemeente wat niet gemakkelijk in een nieuwe woonplaats opnieuw ingericht kan worden.
- Aandacht voor doelgroep jongeren die al lange tijd in pleeggezin/gezinshuis wonen. Vaak heeft een jongere meer binding met deze gemeente dan met de gemeente waar hij/zij oorspronkelijk vandaan komt.

Ad.3:

Om maatwerk mogelijk te maken en vorm te geven aan een verdeling tussen gemeenten stellen gemeenten een aantal woningen per jaar beschikbaar voor uitzonderingen (maatwerk/personen met een zwervend bestaan). Het aantal woningen dat per gemeente beschikbaar wordt gesteld is gebaseerd op de grootte van de gemeente.

Ad. 4:

Soms is terugkeer naar de eigen woning of naar netwerk/ouders ook mogelijk. In andere gevallen kan een kamer (i.p.v. een zelfstandige woning) ook passend zijn. Dit wordt voorafgaand of tijdens het tijdelijke verblijf al bepaald en hier wordt actie op ondernomen (zoals inschrijving bij Woningnet).

Bijlage 2

Overzicht contact gegevens wijkteams regio Eemland

Gemeente	Contactgegevens
Amersfoort	teamcentraletoeegang@wijkteam-amersfoort.nl .
Baarn	lokaalteambaarn@baarn.nl
Bunschoten	delingt@bunschoten.nl Via 033 - 299 14 11 tussen 9 en 12:30 uur
Leusden	info@lariks-leusden.nl Via of 033-3034444 tussen 9 en 12 uur
Soest	toeleiding@soest.nl
Woudenberg	Socialteam@dekleineschans.nl Via 085 066 9700

Bijlage 3

Informatie over mogelijkheden tot zelfstandig wonen in de regio Eemland

Gemeente	Informatie te vinden via of neem contact op met het lokale (wijk)team
Amersfoort	Informatievoorziening: de Woonwaaier Gemeente Amersfoort
Baarn	Wonen en verhuizen Gemeente Baarn
Bunschoten	https://www.bunschoten.nl/sociale-huurwoning
Leusden	Gemeente Leusden: Voorrang bij sociale huurwoning
Soest	https://www.soest.nl/verhuizen-emigreren-en-wonen/woning-huren-in-soest Voor uitstroom uit zorginstelling/MO: toeleiding@soest.nl
Woudenberg	https://www.dekleineschans.nl/nieuws/tips-voor-woningzoekenden/